

Vaasan & Vaasan

Kansainvälinen leivonnan edelläkävijä

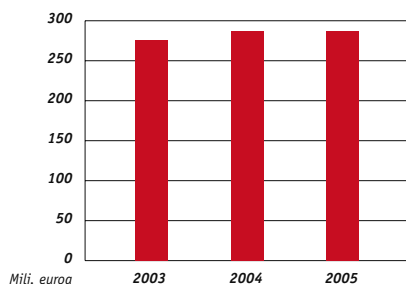
Toimintakertomus 2005

Sisällys

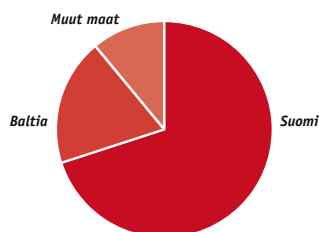
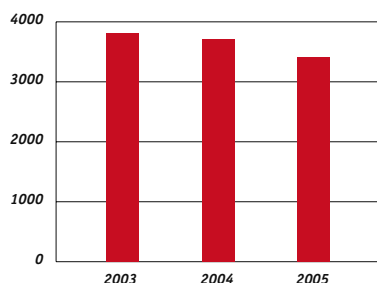
Vaasan & Vaasan -konserni – kansainvälinen leivonnan edelläkävijä	3
Toimitusjohtajan terveiset.....	4
Strategiset askeleet 2005	5
Konsernin historiikki	6
Tutkimus ja tuotekehitys	7
Suomen liiketoiminta	8
Baltian liiketoiminta	12
Kansainvälinen liiketoiminta	14

Vaasan & Vaasan -konserni – kansainvälinen leivonnan edelläkävijä

Konsernin
liikevaihdon
kehitys

Konsernin
henkilökunnan
määrän kehitys

Konsernin liikevaihdon jakautuminen
maantieteellisesti 2005

Konsernin liikevaihdon jakautuminen
liiketoiminta-alueittain 2005

Vaasan & Vaasan -konserni tänään

- Suurin leipomoalan yritys Suomen ja Baltian markkina-alueella
- Maailman suurin hapankorppujen valmistaja ja toiseksi suurin näkkileipien valmistaja
- Toiseksi suurin pohjoismainen pakasteleivontayritys
- Ruistuotteiden ja -teknologian uranuurtaja
- Vahvojen merkituotteiden tekijä sekä Suomessa että maailmalla

Konserniin kuuluvat yritykset

- Vaasan & Vaasan Oy, Suomi
- AS Leibur, Viro
- A/S Hanzas Maiznicas, Latvia
- UAB Vilniaus Duona, Liettua
- Nordic Bake Off AB, Ruotsi (50 %:n omistusosuus Gotlandsbrödet AB:stä)
- Delice Scandinavica AB, Ruotsi

Konsernin tuotantoyksiköt

- 12 tuoreleivonnan leipomoa Suomessa sekä teollisen leivonnan yksiköt Kotkassa ja Joutsenossa
- 10 tuotantoyksikköä Baltiassa
- Tuotantolaitos Ruotsissa

Visio

Johtava leipomoalan yritys Itämeren alueella.

Liikeidea

Vaasan & Vaasan -konserni myy ja markkinoi asiakkaiden ja kuluttajien tarpeita vastaavia, hyvänmakuisia leipomoalan merkituotteita.

Arvot

Vaasan & Vaasan -konsernin arvot perustuvat vahvaan leivonnan osaamiseen, ihmisten huomioimiseen, rehellisyyteen, asiakkaan menestykseen ja kestävään kannattavuuteen.

Konsernihallinto

Hallituksen jäsenet vuonna 2005:

Seamus Fitzpatrick puheenjohtaja
Kate Briant
Christopher Campbell
Matti Lappalainen
Vesa Moisio
Harri Roos
Randl Shure

Konsernijohto vuonna 2005:

Matti Lappalainen toimitusjohtaja
Magnus Johanson johtaja, kansainvälinen liiketoiminta
Vesa Moisio johtaja, konsernin IT-asiat, tuotanto ja palvelut (Suomi)
Kari Oksanen johtaja, myynti ja markkinointi (Suomi)
Ants Promann johtaja, Baltian liiketoiminta
Harri Roos johtaja, konsernituki
Kalevi Saikkonen johtaja, kehitys, hankinta ja investoinnit

Kuva: Eija Hittunen

Tasainen ja vakaa vuosi 2005

Vuosi 2005 oli Vaasan & Vaasan -konsernin näkökulmasta vakaa ja tasainen. Toimintaympäristömme sen sijaan muuttui voimakkaasti vähittäiskaupan kansainvälistymisen, keskittymisen ja ketjuuntumisen sekä kauppaketjujen omien tavaramerkkien markkinaosuuksien kasvun seurauksena. Kaupan murros näkyi toiminnassamme erityisesti kiristyneenä hintakilpailuna. Konsernimme liikevaihto oli 287 miljoonaa euroa ja henkilöstömme määrä noin 3400.

Konsernin kotimaan liiketoimintaa leimasi vuonna 2005 vähäinen kasvu erityisesti vähittäiskauppamyynnin osalta. Suomessa Vaasan & Vaasan Oy:n liikevaihto jäi edellisvuoden tasolle. Säilytimme kuitenkin kaikilla tärkeimmillä liiketoiminta-alueillamme markkinajohtajan aseman. Eniten kasvua saatiin HoReCa-myyntistä.

Vuonna 2005 suurimmat kasvuodotuksemme kohdistuivat kansainväliseen toimintaan ja Itämeren alueelle. Näkkileipien kokonaisvienti jäi edellisen vuoden tasolle, vaikka Venäjän ja entisen Itä-Euroopan vienti kasvoi voimakkaasti. Asiakasohjamme laajeni uusilla vientimailla, joilta odotamme jatkossa kasvua.

Baltiassa liiketoimintaamme vaikuttivat huono viljasato ja siitä johtuvat korkeat raaka-ainekustannukset sekä vähittäiskauppojen ketjuuntuminen Itämeren alueella yli maarajojen. Strategiamme mukaisesti investoimme Baltian-toimintoihin ja käynnistimme syksyllä Virossa uuden ruokaleipälinjan.

Vuoden 2005 lopussa aloitetut neuvottelut ruotsalaisen pakasteleivontaan keskittyvän Nordic Bake Off AB:n ostosta saatiin päätökseen helmikuussa 2006. Pakasteleivonta onkin yksi merkittävimmistä kasvualueistamme tulevaisuudessa.

VAASAN-tuotemerkin tunnettuus on parantunut vuosi vuodelta, ja nykyään se kuuluu myyntiarvoltaan kymmenen suurimman elintarviketuotemerkin joukkoon Suomessa. Tämä ei olisi ollut mahdollista ilman osaavaa ja työhön sitoutunutta henkilökuntaamme. Koko henkilöstön osaamisella on merkittävä rooli ketjussa leipomolta kuluttajalle asti.

Kiitän lämpimästi asiakkaitamme, yhteistyökumppaneitamme ja henkilökuntaamme kuluneesta vuodesta!

Matti Lappalainen
toimitusjohtaja

Vuosi 2005 lyhyesti

Vaasan & Vaasan -konsernin liikevaihto oli 287 miljoonaa euroa vuonna 2005. Konsernin liikevaihto jakautui liiketoiminta-alueittain seuraavasti: tuoreleivonta 76 prosenttia, näkkileipä- ja hapankorpputuotanto 13 prosenttia ja pakasteleivonta 11 prosenttia. Liikevaihdosta 70 prosenttia tuli Suomen ja 19 prosenttia Baltian myynnistä sekä 11 prosenttia viennistä.

Suomen liiketoiminta

Leipämarkkinat eivät kasvaneet Suomessa vuonna 2005, joten Vaasan & Vaasan Oy keskittyi oman toimintansa kehittämiseen ja tehostamiseen. Kiristyneestä kilpailutilanteesta huolimatta yhtiö säilytti markkinajohtajan asemansa kaikissa päätuoteryhmissä.

VAASAN-merkin asema vahvistui tuotemerkkistrategian tavoitteiden mukaisesti. Tästä osoituksena on muun muassa Valittujen Palojen kuluttajatutkimus, jossa VAASAN-merkki valittiin jo toisen kerran Suomen luotetuimmaksi leipätuotemerkiksi. Päivittäistavarakaupan päättäjät puolestaan valitsivat Vaasan & Vaasan Oy:n parhaaksi tavarantoimittajaksi Taloustutkimus Oy:n vuotuisessa tutkimuksessa.

Toukokuussa 2005 Vaasan & Vaasan Oy aloitti yhteistyössä Suomen Diabetesliiton ja Suomen Urheiluliiton kanssa VAASAN Kuntokiri -nimisen yhteishankkeen, jonka tavoitteena on kannustaa suomalaisia terveisiin elämäntapoihin.

Baltian liiketoiminta

Baltian toimintaympäristölle oli tunnusomaista kova hintapaine, joka johtui kohonneista raaka-ainehinnoista sekä vähittäiskaupan ketjuuntumisesta. Viron AS Leiburiin valmistui syksyllä 2005 konsernin suurin ruokaleipälinja, ja Latviassa A/S Hanzas Maiznicas otti elokuussa käyttöön uuden ruisleipälinjan. Liettuaissa markkinatilanne on haasteellinen, mutta UAB Vilniaus Duonan kehitys kääntyi parempaan suuntaan vuoden jälkimmäisellä puoliskolla muun muassa onnistuneiden uutuustuotelanseerausten ansiosta.

Kansainvälinen liiketoiminta

Kansainvälisen liiketoiminnan myynti kehittyi parhaiten Venäjän ja Itä-Euroopan markkinoilla. Vuonna 2005 aloitettiin vientituotteiden pakkausilmeen uudistus FINN CRISP -brändin globaalien viestintästrategian mukaisesti.

Vuoden viimeisellä neljänneksellä aloitettiin neuvottelut ruotsalaisen Nordic Bake Off AB:n ostopuolesta, ja kauppa toteutui helmikuussa 2006. Samalla Vaasan & Vaasan -konsernista tuli toiseksi suurin pakasteleivonnantekijä pohjoismaisilla markkinoilla.

Vaasan & Vaasan -konsernin virstanpylväät

1849 Nuori proviisori August Alexander Levón sai Vaasan kaupungilta luvan perustaa Suomeen ensimmäisen höyrymyllyn. Vaasan Höyrymylly keskittyi aluksi ruisjauhon jauhamiseen leiväntekijöille. Levón olisi halunnut perustaa myllyn yhteyteen myös leipomon, mutta silloisen lainsäädännön mukaan leipominen oli käsityötä, jolle ei myönnetty tehdasoikeuksia.

1904 Levónin ajatus leipomosta toteutui, kun Vaasan Höyryleipomo Osakeyhtiö perustettiin. Uusi leipomo valmisti alkuvuosinaan monenlaisia leipomotuotteita näkkileivistä pehmeään ruis- ja vehnäleipään. Myöhemmin yritys keskittyi valmistamaan pelkästään näkkileipää.

1926 Yhtenäinen VAASAN-leivän ilmoitussarja alkoi. Leipärunot tulivat tutuiksi suomalaisille vuosikymmeniä jatkuneen sarjan aikana.

1952 FINN CRISP -tuotemerkki syntyi. FINN CRISP siirtyi Vaasan Höyrymyllylle vuonna 1967 Huhtamäen leipä- ja keksiteollisuuden oston myötä.

1959 VAASAN Maitonäkki tuli markkinoille.

1963 VAASAN KOULUNÄKKI tuotiin markkinoille.

1981 Vaasan Höyrymylly Osakeyhtiön nimi muuttui Vaasanmylly Oy:ksi.

1982 Suomen Sokeri (myöhemmin Cultor Oyj) osti Vaasanmyllyn.

1984 VAASAN PIENI PYÖREÄ tuli markkinoille.

1988 Tuotantoa monipuolistettiin hankkimalla pakasteleivontaan erikoistunut yksikkö Joutsenosta.

1990 Pehmeän leivän valmistus alkoi jälleen, kun koko maan kattava Vaasan Leipomot -ketju perustettiin.

1991 VAASAN RUISPALAT -leipä tuli markkinoille.

1993 Ostettiin Viron suurin leipomoalan yritys AS Leibur.

1995 Toimintaa laajennettiin Latviaan ostamalla maan suurin leipomoalan yritys A/S Hanzas Maiznicas.

1998 Pohjoismainen pääomarahasto EQT Scandinavia II osti Cultor-konsernin leivontatoimialan ja ryhtyi muodostamaan siitä itsenäistä Vaasan & Vaasan -konsernia.

1999 Vaasan & Vaasan -konserni aloitti toimintansa ja vietti samana vuonna 150-vuotisjuhlavuottaan.

2002 Vaasan & Vaasan -konserni hankki Liettuan suurimman leipomon, UAB Vilniaus Duonan.

2003 Ruotsalaisesta leivonnais-pakasteiden markkinointi- ja jakelu-yrityksestä Delice Scandinavica AB:stä ostettiin enemmistöosuus.

2004 Kansainvälinen pääomarahasto CapVest Equity Partners Fund osti Vaasan & Vaasan -konsernin.

2004 VAASAN-näkkileipä vietti 100-vuotisjuhlaansa.

2005 Vaasan & Vaasan -konserni käynnisti Virossa historiansa suurimman ruokaleipälinjan, josta valmistuu leipiä koko Baltian alueelle.

Kuva: Eija Hiltunen

Tutkimustyötä koko toimialan hyväksi

Vaasan & Vaasan -konsernissa tehdään aktiivista tutkimus- ja kehitystyötä sekä yhtiön sisällä että laajoissa yhteistyöhankeissa muun muassa VTT:n sekä suomalaisten ja pohjoismaisten yliopistojen kanssa. Edelläkävijyys vaatii jatkuvaa tutkimustyötä, josta hyötyy koko toimiala. Muun muassa viljan ja viljatuotteiden terveysvaikutuksia on tutkittu yhtiössä jo yli kymmenen vuoden ajan.

Vuonna 2005 tutkimus- ja kehitystoimintaan käytettiin Vaasan & Vaasan -konsernissa 1,7 miljoonaa euroa, mikä on 0,6 prosenttia koko konsernin liikevaihdosta. Konsernin tutkimus- ja kehitysorganisaatiossa työskenteli 28 ihmistä.

Vuoden mittaan konsernissa panostettiin erityisesti aistinvaraiseen tutkimukseen ja -arviointiin, jonka tavoitteena on tuotteiden laadun parantaminen. Leipomotuotteita ostaessaan kuluttajat kiinnittävät huomiota erityisesti tuotteen aistinvaraiseen laatuun eli makuun, tuoksuun, ulkonäköön ja rakenteeseen.

Baltian leipomoissa kehitettiin vuonna 2005 voimakkaasti ruistekologiaa tasalaatuisen ja hyvin hallittavan teollisen prosessin aikaansaamiseksi. Kehitystyö on pisimmällä Virossa.

Kuitutietoa suomalaisille

Kulutustottumukset muuttuvat yhä terveellisempään suuntaan, mikä näkyy myös Vaasan & Vaasan -konsernin tutkimus- ja kehitystyössä. Muun muassa eri maiden lait ja viranomaisvaatimukset asettavat omat ehtonsa sille, miten tuotteiden terveysvaikutuksista kerrotaan kuluttajille.

Vaasan & Vaasan Oy on halunnut edistää suomalaisten tietoutta erityisesti täysjyväviljakuitujen terveellisyydestä. Yhtiö perusti vuonna 2005 yhteistyössä Suomen Diabetesliiton ja Suomen Urheiluliiton kanssa monivuotisen VAASAN Kuntokiri -hankkeen, jonka tavoitteena on saada suomalaiset kiinnittämään huomiota elämäntapoihinsa ja huolehtimaan terveydestään.

Vaasan & Vaasan Oy on myös yksi Suomen Diabetesliiton koordinoiman Dehko-projektin pääsponsoreista. Diabeteksen ehkäisyä ja hoidon kansallinen kehittämisohjelma on herättänyt kiinnostusta myös ulkomailla.

Kesällä 2005 Euroopassa käynnistettiin EU-rahoitteinen, viisivuotinen Healthgrain-tutkimushanke, jossa Vaasan & Vaasan Oy on osallisena. Hankkeen tavoitteena on parantaa hyvinvointia ja vähentää metaboliseen oireyhtymään liittyvien sairauksien riskiä lisäämällä täysjyväviljatuotteiden käyttöä Euroopassa.

Tuote	Milj. euroa	Muutos %
Tuoreet leipomotuotteet	804,0	-0,6
<i>(sis. EAN-koodatut ja kaupan koodaamat tuotteet)</i>		
Näkkileipä	31,8	-0,8
Leivonnaispakasteet	46,8	10,4

Leipomotuotemerkkinoiden jakautuminen Suomessa 2005
(lähde: AC Nielsen ScanTrack 2005)

Suomessa murroksen hallinnan vuosi

Vaasan & Vaasan Oy on Suomessa alansa markkinajohtaja, jonka toiminnan perustan muodostavat tuoreet leipomotuotteet, näkkileivät ja leivonnaispakasteet. Suurin osa yrityksen liikevaihdosta tulee tuoreista leipomotuotteista, mutta leivontapakasteiden osuus on kasvussa. Vuonna 2005 yhtiö säilytti markkinajohtajan asemansa kaikissa päätuoteryhmissään.

Vuonna 2005 päivittäistavaramarkkinoita leimasi Suomessa kiristynyt hintakilpailu, johon vaikuttivat voimakkaasti vähittäiskaupan keskittyminen, ketjuuntuminen ja kansainvälistyminen sekä kaupan omien tuotemerkkien vahvistuminen. Kokonaismyynnin osalta vuosi 2005 jäi edellisvuoden tasolle. Tulevaisuudessa leipomoliiketoiminnassa korostuvat kasvavassa määrin koko toimitusketjun hallinta sekä tiivis asiakasyhteistyö.

Vaasan & Vaasan Oy:n tunnetuimpia ja suosituimpia vähittäiskaupan leipätuotteita olivat vuonna 2005 edelleen VAASAN RUISPALAT -leipä, VAASAN MUHKU -sämpylät ja VAASAN-näkkileivät. Näkkileivissä suosituimpia olivat VAASAN KOULUNÄKKI ja VAASAN PIENI PYÖREÄ -tuoteperhe. Leivonnaispakasteissa kuluttajien ykkössuosikkeja olivat VAASAN KOTIUNIN -leivonnaispakasteet, joista myydyimpiä olivat Korvapuusti, Lihapasteija ja Omenaviineri.

Vaasan & Vaasan Oy on kehittänyt suurkeittiöiden tarpeita vastaavia tuotteita jo vuosikymmenien ajan. Leivonnaispakasteita käyttävät erityisesti kahvilat, ravintolat, hotellit ja liikenneasemat. Näkkileipien suurimpia käyttäjiä ovat puolestaan koulut ja puolustusvoimat. Suurkeittiöasiakaskunnan sisäinen heterogeenisuus on haaste tuotteiston kehittämiseksi, koska asiakasryhmien tarpeet vaihtelevat suuresti.

Tunnustukset tulevat aidosta tekemisestä ja osaamisesta

Vaikka vuosi 2005 merkitsi monessa mielessä elintarvikealalla murroksen aikaa, Vaasan & Vaasan Oy sai tunnustusta hyvin tehdystä työstä niin asiakkaiden kuin kuluttajienkin taholta. Taloustutkimus Oy:n päivittäistavarakaupan päättäjille tekemässä tutkimuksessa Vaasan & Vaasan Oy arvioitiin vuoden 2005 parhaaksi tavarantoimittajaksi. Yhtiön erityisiä vahvuuksia olivat toimitusvarmuus, kuluttajatuntemus ja asiakkaiden tasapuolinen kohtelu. Yhtiö sai kiitosta myös kyvystä tukea vähittäiskauppaa Vaasan & Vaasan Oy:n tuoteryhmien myynnissä sekä ymmärryksestä ketjujen toimintatapaa kohtaan.

VAASAN-tuotemerkki valittiin vuonna 2005 jälleen luotetuimmaksi leipä-tuotemerkiksi Valittujen Palojen kuluttajatutkimuksessa. Erityistä kiitosta sai VAASAN-tuotteiden laatu. VAASAN-merkin tunnettuus kehittyi myös suotuisaan suuntaan.

Vaasan & Vaasan Oy odottaa vuodesta 2006 kasvun vuotta kaikissa tuoteryhmissä. Kasvustrategia perustuu vahvaan VAASAN-tuotemerkkiin ja huolella rakennettuun tuotevalikoimaan. Yhtiö hakee kasvua keskittymällä päätuotteisiinsa ja oman tehokkuutensa kehittämiseen sekä tekemällä entistä tiiviimpää yhteistyötä asiakkaidensa ja kumppaneidensa kanssa.

Jussi Tolvanen

Ari Akseli

Antti Sippola

Yhteistyö asiakkaiden kanssa syvenee

Vaasan & Vaasan Oy:n asiakassuhteet kaupan eri ryhmien kanssa perustuvat syvään ja pitkäjänteiseen yhteistyöhön, jossa jatkuva muutos kuuluu asiaan. Hyvä asiakassuhde edellyttää avointa vuorovaikutusta sekä ymmärrystä toisen liiketoiminnasta ja toimintatavoista.

Vaasan & Vaasan Oy on jo vuosien ajan tehnyt yhteistyötä muun muassa Kesko Oyj:n, S-ryhmän ja Tradeka Oy:n kanssa. Yhteistyön tavoitteena on tehostaa yhteisiä prosesseja ja kehittää tuotevalikoimaa entistä paremmin kuluttajien toiveita vastaavaksi.

Osaaminen näkyä ammattimaisena toimintana

Tradeka Oy:n kaupallinen johtaja **Jussi Tolvanen** pitää Vaasan & Vaasan Oy:n erityisinä vahvuuksina vahvaa osaamista ja toiminnan laadukkuutta.

– Yhtiö on merkittävä toimija leipomotuotemarkkinan kaikilla osa-alueilla, mikä mahdollistaa syvällisen ja monipuolisen yhteistyön.

Tolvanen kiittääkin Vaasan & Vaasan Oy:tä siitä, että se on aina ollut valmis panostamaan kumppanuuteen resursseja säästämättä. Tämä on ollut hänen mukaansa avain tehokkaaseen yhteistyöhön. Toisaalta Tolvanen muistuttaa, että liian tehokkaaksi viritettyihin prosesseihin sisältyy riski joustamattomuudesta. Hän toivookin mukautumiskykyä jatkuvasti muuttuviin olosuhteisiin ja tarpeisiin.

Kesko Oyj:n johtaja **Ari Akseli** luottaa Vaasan & Vaasan Oy:n vankkaan tuotekehitykseen, joka pystyy kehittämään kuluttajien arvostamia, tunnettuja merkkituotteita. Hän näkee yhtiön luotettavana ja pitkäjänteisenä yhteistyökumppanina. Myös Akseli toivoo, että joustavuutta ja innovatiivisuutta pystyttäisiin lisäämään kaupallisessa yhteistyössä entisestään niin, että markkinat kasvavat.

Toimitusketjun hallinnan merkitys kasvaa

Johtaja **Antti Sippola** SOK:sta antaa Vaasan & Vaasan Oy:lle kiitosta erityisesti herkkyydestä kehittää kuluttajille sopivia tuotteita.

– Vaasan & Vaasan Oy:n pitkät perinteet, matala profiili sekä ammattimainen toiminta ovat kasvattaneet yhtiölle vahvan aseman leivonnan saralla. Lisäksi yritys on pystynyt tuomaan matkan varrella markkinoille ison joukon uutuuksia, Sippola sanoo.

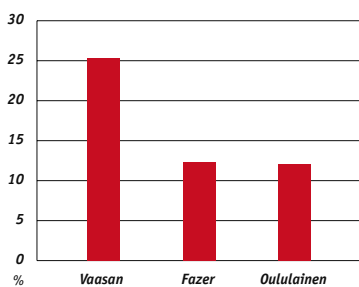
Sippolan mukaan leipomoalan kokonaisuuden tehokas ja kannattava hallinta vaatii vankkaa osaamista. Hän toteaa Vaasan & Vaasan Oy:n olevan hyvin tietoinen markkinoiden suuntauksista, minkä ansiosta yhtiö osaa kehittää toimintaansa juuri oikeaan suuntaan.

Tulevaisuuden kehityskohteeksi Sippola nimeää toimitusketjun hallinnan. Työ edellyttää molemmilta osapuolilta systemaattisuutta sekä yhteensopivien järjestelmien rakentamista.

Vaasan & Vaasan Oy:n tulevaisuus kumppaneidensa kanssa rakentuu hyvässä yhteishengessä, jossa lisäarvoa luovat molemminpuolinen avoimuus ja luottamus. Tehokas ja asiakaslähtöinen toimintamalli antaa yhtiölle hyvän jalansijan leivontamarkkinoilla sekä Suomessa että ulkomailla.

**Suurimpien
valtakunnallisten
tuoreleipä-
merkkien
markkinaosuudet
Suomessa 2005**
(sis. tummat ja
vaaleat ruokaleivät,
kahvileipä,
lähde: AC Nielsen
ScanTrack 2005)

Markkinajohtajuus kaikissa päätuoteryhmissä

Vaasan & Vaasan Oy säilytti markkinajohtajan asemansa vuonna 2005 tuoreissa leipomotuotteissa, näkkileivissä ja leivonnaispakasteissa. Tuoreiden leipomotuotteiden markkinat eivät kasvaneet Suomessa vuonna 2005, ja Vaasan & Vaasan Oy:n myynti myötäili tätä trendiä jääden edellisen vuoden tasolle. Yhtiön markkinaosuus tuoreissa leipomotuotteissa oli noin 30 prosenttia.

Näkkileipämarkkinoiden kehitys oli kotimaassa vakaata. AC Nielsenin mukaan ne laskivat 0,8 prosenttia. VAASAN-merkkisten näkkileipien ja hapankorppujen markkinaosuus oli noin 50 prosenttia.

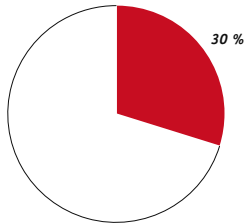
Leivonnaispakasteiden vähittäiskauppamarkkinat ovat AC Nielsenin mukaan kasvaneet Suomessa tuntuvasti viime vuosina. Vuonna 2005 kasvu kertyi noin kymmenen prosenttia, ja leivonnaispakasteet nousivat vuositasolla ensi kertaa toiseksi suurimmaksi pakastetuoteryhmäksi jäätelön jälkeen. Vaasan & Vaasan Oy:n myynti pakastemarkkinoilla kasvoi vähemmän kuin markkinat keskimäärin. Yhtiö säilytti kuitenkin sekä markkina-asemansa että johtajuutensa edustamissaan segmenteissä.

Tuoreleivonnassa perinteisiä makuja ja kuitupitoisia uutuuksia

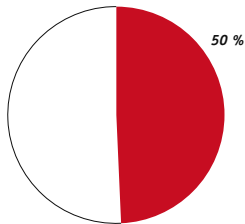
Vaasan & Vaasan Oy:n tuoreet leipomotuotteet olivat AC Nielsenin mukaan vuonna 2005 edelleen Suomen suosituimpia. VAASAN RUISPALAT -leipä jatkoi voittokulkuaan, ja se onkin ylivoimaisesti Suomen suosituin leipä.

Vuoden 2005 aikana yhtiö toi tuoreleipämarkkinoille menestyksekkäitä uutuuksia. Vuoden alussa lanseerattiin VAASAN Jyvä- ja Rouheviipaleet. Syksyllä markkinoille tulivat runsaskuituiset VAASAN Leipänen Kaura ja VAASAN Leipänen Monivilja, jotka nousivat segmenttinsä johtaviksi tuotteiksi. Muita uutuuksia olivat muun muassa VAASAN Porkkanaleipä ja VAASAN Maalaisleipä, jotka täydensivät kokonaisten sekaleipien valikoimaa. Toukokuussa lanseerattu VAASAN Kranssi nousi toiseksi suurimmaksi kahvileiväksi suosittuun VAASAN Isoäidinpitkon jälkeen.

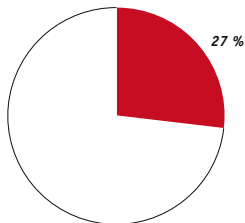
**Vaasan & Vaasan Oy:n markkinaosuudet
päätuoteryhmittäin Suomessa 2005**
(EAN-koodatut, lähde: AC Nielsen ScanTrack 2005)

Tuoreet leipomotuotteet

Näkkileivät ja hapankorput

Leivonnaispakasteet

Terveelliset näkkileivät kiinnostavat kuluttajia

VAASAN-näkkileivät ovat edelleen maan myydyimpiä. VAASAN KOULUNÄKKI, VAASAN PIENI PYÖREÄ ja VAASAN Maukas kattavat 35 prosenttia näkkileipien myynnistä Suomessa.

Terveellisillä ja hyvänmakuisilla näkkileivillä on kasvupotentiaalia Suomen markkinoilla, sillä suomalaiset syövät puolet vähemmän näkkileipää kuin esimerkiksi ruotsalaiset.

Leivontapakasteiden kysyntä kasvussa

Leivonnaispakasteet ovat yksi päivittäistavarakaupan nopeimmin kasvavista tuoteryhmistä. Kokonaisuudessaan vähittäiskaupan leivonnaispakastemarkkinat kasvoivat AC Nielsenin mukaan yli kymmenen prosenttia vuonna 2005. Vaasan & Vaasan Oy oli leivonnaispakasteissa edelleen tuoteryhmän selvä markkinajohtaja. Myös vähittäiskaupan omat tuotemerkit ovat nostaneet markkinaosuuttaan tuoteryhmässä.

Vaasan & Vaasan Oy:n uutuustuote, VAASAN Rukiinen cocktailpiirakka, otettiin hyvin vastaan kuluttajien keskuudessa. Tuoteryhmän myydyimpiä tuotteita olivat edelleen VAASAN KOTIUUNIN Korvapuusti ja Lihapasteija. Loppuvuodesta lanseeratut VAASAN KOTIUUNIN Kevyt Lihapasteija ja Kevyt Kinkkupasteija viestivät suuntauksesta kohti terveellisempiä ruokailutottumuksia.

Suurkeittiömyynti kasvaa edelleen

Ulkona syömisen ja liikenneasemien lisääntyminen ovat luoneet uusia markkinoita suurkeittiösektorille. Tämä näkyi kasvuna myös Vaasan & Vaasan Oy:n vuoden 2005 leivonnaispakasteiden myynnissä suurkeittiöille. Myynnin kasvu oli nopeampaa kuin alalla keskimäärin, ja sen odotetaan jatkuvan myös vuonna 2006.

Kuluttajien mieltymysten muuttuminen terveellisempään suuntaan näkyy myös suurkeittiöpuolella; ruis- ja kuitupitoisten leivontatuotteiden kysyntä kasvaa jatkuvasti. Muun muassa VAASAN Rukiinen karjalanpiirakka kasvatti myyntiään vuoden aikana voimakkaasti. Näkkileipien osalta myynti pysytteli edellisen vuoden tasolla.

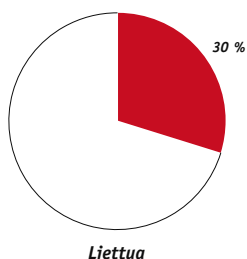
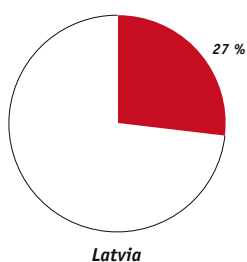
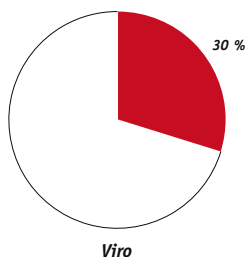

Kuva: Kätev Lilleorg

Viron maatalousministeri Ester Tuiksoo, AS Leiburin toimitusjohtaja Ants Promann ja Vaasan & Vaasan -konsernin toimitusjohtaja Matti Lappalainen käynnistävät tuotannon konsernin suurimmalla ruokaleipälinjalla Virossa.

Vaasan & Vaasan -konsernin markkinaosuudet Baltian maissa 2005

Ylivoimainen markkinajohtaja Baltiassa

Vaasan & Vaasan -yrittäjäkokonaisuuteen kuuluvat Virossa AS Leibur, Latviassa A/S Hanzas Maiznicas ja Liettuassa UAB Vilniaus Duona. Konsernin kaikki kolme Baltian-yhtiötä ovat omassa maassaan ylivoimaisia markkinajohtajia, ja niillä on myös hallussaan kunkin maan tunnetuimmat leipäbrändit. Viime vuosina konsernissa on panostettu siihen, että se pystyy palvelemaan ketjuuntuvaa kauppaa koko Baltian laajuisesti.

Lähes 7,5 miljoonan asukkaan Baltia on tänä päivänä merkittävä markkina-alue, jonka kasvunäkymät tarjoavat liiketoiminnalle erinomaiset edellytykset. Itsenäistymisensä jälkeen Baltian maat ovat kuroneet nopeasti umpeen elintasoeroa muuhun Eurooppaan nähden. Vajaassa 15 vuodessa elintarvikkeiden vähittäiskauppa on siirtynyt toreilta supermarketteihin. Samassa ajassa leivän keskimääräinen kilohinta on lähes nelinkertaistunut ja on nyt noin puolet eurooppalaisesta keskitasosta.

Vaikka ostovoima ja yleinen hintataso ovat Baltian maissa edelleen selvästi alhaisempia kuin muualla Euroopassa, ero läntisiin naapureihin kapenee nopeasti. EU-jäsenyys on vauhdittanut osaltaan niin lainsäädännön, liiketoimintakulttuurin kuin kulutustottumustenkin kehitystä entistä eurooppalaisempaan suuntaan.

Ketjuuntuva kauppa vaatii kattavaa ja tehokasta palvelua

Viime vuosina Baltian elintarvikemarkkinoille leimallisia piirteitä ovat olleet vähittäiskaupan voimakas ketjuuntuminen ja kilpailun jatkuva kiristyminen. Kaupan rakenteet ovat muuttuneet Baltiassa ennätysmäisellä vauhdilla. Tänä päivänä suurten kauppaketjujen verkostot ulottuvat koko Baltiaan, ja ostotoiminta on yhä keskitettympää. Nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä menestyminen edellyttää tavarantoimittajilta kykyä vastata keskittyvän kaupan tarpeisiin ja valmiutta toimia koko Baltian alueella.

Vaasan & Vaasan -konsernin kilpailuvaltti on, että se on kaikissa kolmessa Baltian maassa vahva valtakunnallinen toimija, jolla on tehokas ja maantieteellisesti kattava jakeluverkosto. Viime vuosina konsernissa on panostettu voimakkaasti Baltian kolmen tytäryhtiön yhteistyön kehittämiseen.

Virossa investoitiin ruokaleipälinjaan

Vuonna 2005 Vaasan & Vaasan -konserni vahvisti entisestään asemiaan Baltiassa investoimalla Virossa uuteen ruokaleipälinjaan, jolla tuotetaan leipää kaikkien kolmen maan markkinoille. Myös Latviassa käynnistettiin vuoden aikana uusi tuotantolinja, jolla valmistetaan ruisleipää. Liettuassa puolestaan aloitettiin laaja tuotantorakenteen muutosprosessi, joka saatetaan loppuun lähivuosien aikana.

Vaasan & Vaasan -konsernin Baltian-yhtiöiden yhteenlaskettu liikevaihto oli vuonna 2005 noin 56 miljoonaa euroa, mikä on 19 prosenttia koko konsernin liikevaihdosta. Kireä kilpailutilanne ja huonosta sadosta johtunut viljan hinnan merkittävä nousu lisäsivät koko leipomoalan haasteita Baltiassa. Vuoden lopussa konsernin Baltian-yhtiöiden palveluksessa oli yhteensä noin 1800 työntekijää.

Yhteistyö tiivistyy

Vaasan & Vaasan -konsernissa on kehitetty jo vuosien ajan valmiutta palvella Baltian kehittyviä kauppaketjuja koko alueen laajuisesti. Yrittäjäkokonaisuuden balttilaiset tytäryhtiöt alkoivat jo 1990-luvun puolivälissä laajentaa systemaattisesti toimintaansa pääkaupunkiseutujen ulkopuolelle. Tavoitteeksi asetettiin rakentaa valtakunnallisesti kattavat myyntiverkostot kaikissa Baltian maissa.

Vuoden 2003 lopussa konsernissa otettiin käyttöön niin sanottu pan-baltic-strategia. Sen tavoitteena on kehittää Baltian tytäryhtiöissä yhteisiä toimintamalleja tuotekehityksen, hankinnan, myynnin, markkinoinnin sekä logistiikan saralla.

Kuva: Kalev Lilleorg

Uutuustuotteet valtaavat markkinoita

Perinteisillä tuotteilla on Baltian leipämarkkinoilla edelleen vahva asema: klassiset, vapaasti paistetut ruislimput ja ranskanleivän tyylliset vehnäleivät kattavat merkittävän osan markkinoista. Uudenlaisten tuotteiden kysyntä kasvaa kuitenkin nopeasti. Markkinajohtajana Vaasan & Vaasan -konsernin tytäryhtiöt ovat mukana kehittämässä alueen leipämarkkinoita.

Baltia on perinteisesti ollut vapaasti paistetun leivän aluetta. Viime vuosien kehitys on kuitenkin osoittanut, että markkinoilla on tilaa korkealaatuksille uutuustuotteille, jotka monipuolistavat tarjontaa. Tästä hyvänä esimerkkinä on palaleipien suosion voimakas kasvu, johon Vaasan & Vaasan -konsernin yhtiöt ovat olleet osaltaan vaikuttamassa.

Suomessa suursuosion saavuttaneiden VAASAN RUISPALAT -leipien menestystarina on saanut jatkoa Virossa, missä Rukkipala-nimellä myytävät leivät nousivat parissa vuodessa maan kolmanneksi suosituimmaksi ruisleipätuotteeksi.

Vehnäleivissä paahtoleivät ovat valtaamassa osuutta perinteisiltä ranskanleivän tyyppisiltä leiviltä. Vuonna 2005 Vaasan & Vaasan -konserni vahvisti asemiaan Baltian vehnäleipämarkkinoilla tuomalla valikoimaan perusteellisen tuotekehitystyön tuloksena syntyneen, korkealaatuisten paahtoleipien sarjan. Tämä tuotesarja lanseerattiin yhtenäisellä markkinointikonseptilla Viron markkinoille lokakuussa 2005 sekä Latviassa ja Liettuassa tammikuussa 2006.

Vahvojen brändien merkitys kasvussa

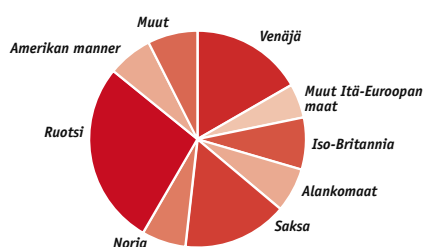
Leipä on vahvasti kansallinen tuote, ja siksi Vaasan & Vaasan -konserni on valinnut strategiakseen toimia kussakin Baltian maassa paikallisilla leipomomerkeillä. Sen tytäryhtiöillä on hallussaan markkinoiden vahvimmat leipomomerkit ja lisäksi joukko johtavia tuotebrändejä jokaisessa maassa. Vuonna 2005 yhtiöissä panostettiin paikallisten brändien vahvistamiseen.

Vaasan & Vaasan -konsernin tuotteilla on erittäin vahva asema Virossa, missä Leibur on ylivoimaisesti vahvin leipomomerkki ja kaiken kaikkiaan maan kolmanneksi tunnetuin brändi. Yhtiön valmistama Tallinna peenleib -ruislimppu on Viron suosituin leipä. Myös maan myydyin vehnäleipä, Kirde sai, on Leiburin tuote. Rukkipala-leipien ja loppuvuodesta uudelleen lanseerattujen Kuldne-paahtoleipien suosio on osoittanut, että Viron nopeasti kehittyvillä markkinoilla on tilaa myös uudenlaisille tuotteille.

Latviassa Hanzas Maiznicas on ylivoimaisesti tunnetuin leipämerkki. Brändin uudistaminen vuonna 2004 on vakiinnuttanut sen asemaa entisestään. A/S Hanzas Maiznicasin tunnetuimpia merkkituotteita ovat Klasiska-ruisleipien tuoteperhe, siemenillä rydytetyt Plavas-vehnäleivät sekä Toste-paahtoleivät.

Liettuassa panostus Vilniaus Duona -leipämerkkiin aloitettiin vuonna 2004 päätetyn markkinastrategian mukaisesti. Merkin tunnettuus on vahvistunut sen jälkeen merkittävästi. Vilniaus Duonan vahvimpia tuotteita ovat Vilniaus Duona- ja Palangos Duona -limput sekä viipaloidut Močiutes Duona -ruisvuokaleivät. Vuonna 2005 Vilniaus Duona lanseerasi paljon uutuustuotteita, joista erityisen hyvin ovat menestyneet Imk-sämpylät, Goja-vehnäleivät sekä Agotos-ruislimput.

Vaasan & Vaasan -konsernin kansainvälisen liiketoiminnan jakautuminen 2005

Toimintaympäristön tuntemus on etu maailmalla

Kansainvälinen liiketoiminta on tänä päivänä tärkeä osa Vaasan & Vaasan -konsernia. Yhtiö vie näkkileipiä, leivonnaispakasteita ja muita leipomotuotteita noin 40 maahan eri puolille maailmaa. Suurimpia vientikohteita ovat Pohjoismaat, Saksa, Venäjä, Pohjois-Amerikka ja Iso-Britannia.

Vaasan & Vaasan -konserni on maailman suurin hapankorppuvalmistaja ja maailman toiseksi suurin näkkileipävalmistaja. Vientitoiminnalla on yhtiössä pitkät perinteet: FINN CRISP -tuoteperheeseen kuuluvia näkkileipiä on valmistettu vientiin yli 50 vuotta. Leivonnaispakasteiden vienti alkoi vuonna 1997, ja vuonna 1999 konserni aloitti myös muiden säilyvien leipomotuotteiden viennin.

Toimintaympäristö vaatii monipuolisuutta ja sopeutumista

Kansainvälisen liiketoiminnan toimintaympäristö muuttuu jatkuvasti. Tästä päivästä leipomoalan yrityksen suurimpia haasteita ovat vähittäiskauppatuotteiden lisääntyvä keskinäinen kilpailu sekä kaupan omien merkkien kasvu. Vaasan & Vaasan -konserni aikoo pärjätä kiristyneessä kilpailutilanteessa hakemalla kasvua valikoituiltuilla markkinoilla ja etenkin uusista, kasvavista tuoteryhmistä.

Omat haasteensa toiminnalle asettaa myös makutottomusten maakohtaisuus. Pohjoismaissa kuluttajatottomukset ovat samantapaisia kuin Suomessa. Itä-Euroopan nopeasti kehittyvällä markkina-alueella kuluttajat hakevat luksusta ja ovat merkkietoisia. Keski-Euroopassa taas näkkileipä koetaan vahvasti terveystuotteeksi. Vaasan & Vaasan -konserni pyrkii toimimaan kussakin maassa maan tavalla. Suomea pidetään yleisesti maailmalla hyvän laadun, puhtauden, terveellisuuden ja turvallisten elintarvikkeiden maana.

Vaasan & Vaasan -konserni panosti vuonna 2005 kansainvälisen liiketoimintansa kehittämiseen uudistamalla FINN CRISP -tuotteiden pakkausilmettä aiemmin luodun globaalin kommunikaatiostrategian pohjalta. Pakkausilmelmästä tehtiin entistä dynaamisempi, energisempi, nuorekkaampi ja yhtenäisempi kunnioittamalla FINN CRISP -brändin hyvää mainetta ja Vaasan & Vaasan -konsernin leivonnan pitkiä perinteitä.

Vientituotteena näkkileivät, leivonnaispakasteet ja muut leipomotuotteet

FINN CRISP -merkkisiä kuluttajapakkauskauksia myytiin vuonna 2005 noin 70 miljoonaa kappaletta. Tuotteita löytyy arviolta yli 50 000 vähittäiskaupasta ympäri maailmaa. Vaasan & Vaasan -konserni on myös saavuttanut vankan jalansijan leivonnaispakasteilla Skandinavian markkinoilla.

Kansainvälisen liiketoiminnan liikevaihdon kehitys tasaantui vuonna 2005 voimakkaan kasvun jälkeen. Yksikön kokonaisliikevaihto kasvoi 0,4 prosenttia. FINN CRISP -näkkileipien viennissä saavutettiin kolmen prosentin kasvu. Muut tuoteryhmät jäivät kasvutavoitteistaan Keski-Euroopan avainmarkkinoiden ja Pohjois-Amerikan kiristyneen kilpailutilanteen vuoksi.

Vaasan & Vaasan -konsernissa arvioidaan, että vuonna 2006 näkyvät ovat edellisvuotista suotuisimmat. Yhtiö pyrkii tehokkaaseen ja kannattavaan toimintaan tarjoamalla kansainvälisillä markkinoilla asiakkailleen korkealaatuisia merkkituotteita. Kasvua haetaan entisen Itä-Euroopan, Aasian ja Lähi-idän alueilta sekä Venäjän nykyisen liiketoiminnan aktiivisesta kehittämisestä.

FINN CRISP -tuoteperheen myynti kasvussa

FINN CRISP on nykypäivän terveystietoisien ja hyvää makua arvostavan kuluttajan tuote. Viimeisen viiden vuoden aikana tuoteperheeseen kuuluvien näkkileipien vienti on kaksinkertaistunut, ja myös hapankorppujen kysyntä on maailmalla kasvussa. Uusimpia tulokkaita tuoteperheessä ovat riisikakut, voileipäkeksit ja korput.

Vuonna 2005 FINN CRISP -tuoteperhe etsi kasvua uusilta markkina-alueilta. Perinteisten vientimaiden ohella myynti laajeni muun muassa Kiinaan, Taiwaniin, Etelä-Koreaan, Thaimaahan, Intiaan, Bulgariaan, Unkariin, Kroatiaan, Valko-Venäjälle ja Keniaan.

Näkkileivän osalta Vaasan & Vaasan -konserni jatkoi vuonna 2005 kasvuaan sekä Pohjoismaissa että uusilla, kehittyvillä markkinoilla. Näkkileipien myynti kasvoi kolme prosenttia edellisvuoteen nähden.

Tulevina vuosina näkkileivän viennin odotetaan kasvavan vahvasti erityisesti Venäjällä, Ukrainassa, Itä-Euroopan maissa ja Pohjoismaissa. Keski-Euroopassa yhtiö hakee uutta myyntiä muun muassa Ranskasta, Italiasta, Belgiasta ja Espanjasta. Lisäksi Vaasan & Vaasan -konserni panostaa vuonna 2006 myyntiin Pohjois-Amerikan mantereella sekä kehittää aktiivisesti niin Aasian kuin Lähi-idänkin vientiä. Vientitoimintaa laajennetaan myös Etelä-Amerikkaan, joka on toistaiseksi Vaasan & Vaasan -konsernille valloittamaton manner.

Leivonnaispakasteissa katse tulevaisuudessa

Vaasan & Vaasan -konserni hakee leivonnaispakasteissa vahvempaa markkina-asemaa ja kasvua. Yhtiö aloitti vuoden 2005 lopulla neuvottelut, jotka tähtäsivät Ruotsin toiseksi suurimman pakasteleivontayrityksen, Nordic Bake Off AB:n ostamiseen sekä Delice Scandinavica AB:n koko osakekannan lunastamiseen. Järjestely toteutui vuoden 2006 alussa, ja sen myötä konserni kasvoi toiseksi suurimmaksi tekijäksi Pohjoismaiden pakasteleivontamarkkinoilla.

Vaasan & Vaasan

Vaasan & Vaasan Oy, PL 250 (Nuijalantie 13), 02631 Espoo, Puh. 0204 46 111, Fax. 0204 46 110, www.vaasan.com